

Datum van inontvangstneming : 25/10/2013

Zaak C-510/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 september 2013

Verwijzende rechter:

Kúria (Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

2 juli 2013

Verzoekster:

E.ON Földgáz Trade Zrt.

Verweerster:

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

DE KÚRIA

als cassatierechter

In het kader van het cassatieberoep dat E.ON Földgáz Trade Zrt., verzoekster, gevestigd te Boedapest [omissis], heeft ingesteld tegen het in kracht van gewijsde gegane arrest dat de Fővárosi Ítéltábla (Hof van Beroep te Boedapest) heeft gewezen in een administratief geding tussen verzoekster en Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, verweerster, gevestigd te Boedapest [omissis], en dat betrekking heeft op een energiebesluit, heeft de Kúria (hooggerechtshof van Hongarije) het volgende

BESLIST:

De Kúria stelt het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen:

1 Is artikel 25 van richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van richtlijn 98/30/EG (hierna: „richtlijn van 2003”), dat bepaalt welke personen bevoegd zijn om beroep in te stellen, van toepassing op een administratief besluit dat is vastgesteld in de periode dat deze richtlijn van kracht was, of moet in de aanhangige gerechtelijke procedure artikel 41 van richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG (hierna: „richtlijn van 2009”) in aanmerking worden genomen, welke richtlijn tijdens de procedure in werking is getreden, gelet op artikel 54, lid 1, tweede alinea, ervan, volgens hetwelk deze bepaling met ingang van 3 maart 2011 moet worden toegepast?

2 Indien de richtlijn van 2009 van toepassing is, kan dan een handelaar die zoals in de onderhavige zaak over een vergunning beschikt en er een economisch belang bij heeft om een beroep in te stellen tegen het besluit tot goedkeuring van een netcode of ter bepaling van de inhoud ervan, als een getroffen partij in de zin van artikel 41, lid 17, van deze richtlijn worden beschouwd, of is enkel de netbeheerder die om goedkeuring van de netcode kan verzoeken een getroffen partij?

3 Indien de richtlijn van 2003 van toepassing is, valt de goedkeuring of de wijziging van de netcode zoals die welke in casu heeft plaatsgevonden dan onder de gevallen waarvan sprake in artikel 25, leden 5 en 6, voor zover het gaat om de beoordeling van verzoeken om toewijzing van capaciteit?

4 Indien het gaat om een geval dat valt onder artikel 25, lid 6, van de richtlijn van 2003, kan dan een handelaar die zoals in de onderhavige zaak over een vergunning beschikt en er een economisch belang bij heeft om een beroep in te stellen tegen het besluit tot goedkeuring van een netcode of ter bepaling van de

inhoud ervan, als een benadeelde partij worden beschouwd, of is enkel de netbeheerder die om goedkeuring van de netcode kan verzoeken een benadeelde partij?

5 Hoe moet artikel 25, lid 11, van de richtlijn van 2003 worden uitgelegd, volgens hetwelk klachten en bezwaren als bedoeld in de leden 5 en 6 geen afbreuk doen aan de uitoefening van de beroepsmogelijkheden uit hoofde van het gemeenschapsrecht en de nationale wetgeving¹, indien uit de antwoorden op bovenstaande vragen zou blijken dat het nationale recht beroepen aan strengere eisen onderwerpt dan die welke zijn opgelegd door de bepalingen van de richtlijn of het gemeenschapsrecht?

[omissis] [nationale procesrechtelijke aspecten]

Motivering

FGSZ Földgázszállító Zrt. (hierna: „netbeheerder”) beslist over de verzoeken om toewijzing van capaciteit voor een duur van meer dan één jaar, in de volgorde waarin deze verzoeken zijn ingediend, dit overeenkomstig de bepalingen van afdeling 8.5.3.1, sub g, van de netcode die is goedgekeurd bij besluit 752/2009 van de Magyar Energia Hivatal (Hongaarse Energieautoriteit) [thans: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (Hongaarse regelgevende instantie voor energie en openbare infrastructuur) (hierna: „verwerende regelgevende instantie”)] van 25 januari 2010. Wanneer er vrije capaciteit beschikbaar is en een aanvraag daarvoor is ingediend, sluit de netbeheerder, na het betrokken besluit te hebben genomen, een overeenkomst van lange duur.

De netbeheerder heeft de verwerende regelgevende instantie schriftelijk meegedeeld dat hij vier verzoeken om toewijzing van capaciteit op lange termijn, voor een duur van meer dan één gasjaar, van verzoekster had ontvangen voor het toegangspunt van HAG (gasinterconnector tussen Hongarije en Oostenrijk), en dat deze verzoeken de na 1 juli 2010 beschikbare capaciteit aanzienlijk overschreden. Om die reden heeft hij de verwerende regelgevende instantie verzocht om dienaangaande een standpunt in te nemen. Gelet op deze informatie heeft de nationale regelgevende instantie het hierboven genoemde goedkeuringsbesluit gewijzigd bij besluit 98/2010 van 22 februari 2010. In punt I van het dispositief hiervan werd vastgesteld dat de netbeheerder, om te voldoen aan de verzoeken om toewijzing van vrije capaciteit in de gasinterconnector HAG binnen het kader van

¹ NvdV: In de Hongaarse versie van artikel 25, lid 11, van de richtlijn van 2003 is geen sprake van „het gemeenschapsrecht en de nationale wetgeving”, maar van „közösségi vagy nemzeti joggyakorlat[...]”, letterlijk vertaald „communautaire of nationale rechtspraktijk/rechtspraak”. In andere versies zoals de Franse, de Duitse, de Engelse en de Spaanse versie wordt louter verwezen naar het recht en niet naar de rechtspraak (Franse versie: „droit communautaire et national”; Duitse versie: „Gemeinschaftsrecht und [...] einzelstaatliche[...] Rechtsvorschriften”; Engelse versie: „Community and national law”; Spaanse versie: „Derecho comunitario y nacional”).

de langetermijnreserves voor het gasjaar 2010/2011, als volgt te werk diende te gaan:

1. hij diende de verzoeken om toewijzing van capaciteit voor een termijn van meer dan één jaar in te willigen ten belope van 80 % van de vrije capaciteit van de gaspijplijn, voor zover deze verzoeken betrekking hadden op het gasjaar 2010/2011, dit overeenkomstig afdeling 8.5.3.1, sub g, van de netcode, dat wil zeggen in de volgorde waarin de verzoeken waren ingediend;
2. hij diende de resterende 20 % vrije capaciteit van de gaspijplijn voor te behouden aan de verwerking van de jaarlijkse gasreserves voor het gasjaar 2010/2011.

In punt II van het dispositief van het wijzigingsbesluit heeft verweerster de goedkeuring van afdeling 8.5.3.1, sub g, van de bij besluit 752/2009 vastgestelde netcode ingetrokken en beslist dat bij de toewijzing van capaciteit voor lange duur en de daadwerkelijke sluiting van overeenkomsten vanaf het gasjaar 2011/2012 de in het licht van punt 3 herziene voorwaarden in acht dienden te worden genomen. In punt III van het besluit heeft verweerster de netbeheerder gelast om afdeling 8.3.5.1 van de netcode, die betrekking heeft op reservecapaciteit op lange termijn, in samenwerking met de verkopers van aardgas te herzien, en de herziene versie binnen 90 dagen ter goedkeuring voor te leggen. De verwerende regelgevende instantie heeft haar wijzigingsbesluit gebaseerd op de overweging dat de procedure van de netcode waaraan de overeenkomsten inzake de toewijzing van capaciteit voor een periode van meer dan één jaar zijn onderworpen, dat wil zeggen de „procedure voor congestiebeheer”, afbreuk doet aan de ontwikkeling van de mededinging op de markt en aan de wettelijke verplichting om de toetreding van nieuwe ondernemingen op deze markt te vergemakkelijken, zodat zij ambtshalve dienden te worden ingetrokken.

In haar verzoekschrift heeft verzoekster verzocht om nietigverklaring van de punten I en II van het wijzigingsbesluit. Zij heeft haar procesbevoegdheid gebaseerd op § 110, lid 3, van wet nr. XL van 2008 inzake de levering van aardgas (a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. Törvény), volgens hetwelk vergunninghouders, aardgasproducenten, gebruikers van het net en klanten de relevante bepalingen van de goedgekeurde netcode in acht moeten nemen. Volgens verzoekster vloeit haar directe en kennelijke belang voort uit het feit dat zij verzoeken om toewijzing van capaciteit voor lange duur voor de HAG-pijplijn heeft ingediend. Zij is persoonlijk en concreet geraakt door het feit dat verweerster heeft ingegrepen in de totstandkoming van een overeenkomst tussen verzoekster en de netbeheerder en heeft verhinderd dat overeenkomstig de regels van de netcode die ten tijde van de indiening van het verzoek van toepassing waren, een overeenkomst werd gesloten inzake de toewijzing van onbeperkte capaciteit voor lange duur. Het besluit maakt niet alleen inbreuk op de §§ 110, lid 3 en 4, en 126, sub d en g, van de wet inzake de levering van aardgas en op § 1, lid 4, van wet

CXL van 2004 houdende algemene regels inzake de administratieve procedure en administratieve diensten (a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. Törvény) (hierna: „wet inzake de administratieve procedure”), maar ook op de fundamentele beginselen van de rechtsstaat en het rechtszekerheidsbeginsel.

De rechter in eerste aanleg heeft in zijn vonnis, dat in hoger beroep is bevestigd, het beroep van verzoekster verworpen wegens het ontbreken van procesbevoegdheid. Zowel de eerste als de tweede rechter hebben erop gewezen dat de verzoekende partij slechts een vordering kan instellen indien zij een juridisch belang heeft dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit of door de ten laste gelegde inbreuk [procesbevoegdheid (kereshetőségi jog)]. Zij verwijzen naar het principearrest 2004.1100 van de Kúria, volgens hetwelk een economisch belang niet kan worden gelijkgesteld met een rechtstreeks juridisch belang. De rechter in eerste aanleg heeft erop gewezen dat verzoekster geen dienstverlenings- of bevoorradingsovereenkomst heeft overgelegd, dat zij geen overeenkomst met de netbeheerder heeft afgesloten en dat het besluit slechts naar deze laatste verwijst. Aangezien verzoekster geen medecontractant van de netbeheerder is, kunnen de bepalingen van het besluit niet tevens betrekking hebben op haar, zelfs niet impliciet.

De appelrechter heeft verwezen naar arrest Kfv.IV.37.447/2008/9 van de Legfelsőbb Bíróság (thans Kúria), waarin is vastgesteld dat een stroomleverancier niet krachtens artikel 327, lid 1, sub a en b, van wet nr. III van 1952 tot vaststelling van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering [a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény] bevoegd is om een beroep in te stellen tegen een administratief besluit tot goedkeuring van een code voor elektriciteitsnetten. Het door verzoekster aangevoerde arrest Kfv.III.37.755/2010/5 van de Legfelsőbb Bíróság – dat ook is geweest in een zaak betreffende elektrische energie – waarin is erkend dat de leden van de netcodecommissie [szabályzati bizottság] die in hun contractuele relatie worden geraakt (of hun vertegenwoordigers) procesbevoegdheid hebben, kan volgens de appelrechter niet worden toegepast, aangezien op basis van een dergelijke interpretatie eenieder procesbevoegdheid zou hebben, daaronder begrepen elke vergunninghouder en aardgasproducent en ook elke klant. Een dergelijke uitbreiding van de kring van personen met procesbevoegdheid druist in tegen § 3, lid 1, van het wetboek voor burgerlijke rechtsvordering en § 109, lid 1, van de wet inzake de administratieve procedure, en vindt evenmin steun in artikel 116, § 2, van decreet nr. 19 van 30 januari 2009 ter uitvoering van wet nr. XL van 2008 inzake de levering van aardgas (a földgázellátásról szóló 2008. évi XL törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009 (I.30.) kormányrendelet; hierna: „decreet ter uitvoering van de wet van 2008”). Volgens de appelrechter blijft, gelet op deze overwegingen, de regel overeind dat het bestaan van een economisch verlies geen procesbevoegdheid oplevert [omissis].

Ten slotte heeft de appelrechter opgemerkt dat enkel de netbeheerder partij was in de administratieve procedure, zodat de eerste rechter geen regel heeft geschonden door verweerster (als tegenpartij) niet op de hoogte te stellen van de mogelijkheid om deel te nemen aan deze procedure.

In het kader van haar cassatieberoep heeft verzoekster verzocht om het in kracht van gewijsde gegane arrest en het vonnis in eerste aanleg te vernietigen en de zaak terug te verwijzen naar de eerste rechter voor een uitspraak ten gronde.

Zij heeft aangevoerd dat het besluit waarbij de oude regels van de netcode zijn gewijzigd en nieuwe regels zijn vastgesteld, haar recht om capaciteit te reserveren heeft beperkt en dus de kennelijke, concrete en rechtstreekse rechten waarover zij als vergunninghouder beschikt, heeft geschonden.

Voorts heeft zij aangevoerd dat een stroomleverancier die over een vergunning beschikt en wettelijk bevoegd is om deel te nemen aan de opstelling van de netcode, volgens arrest Kfv.III.37.755/2010/5 van de Legfelsőbb Bíróság van 12 april 2011 wordt beschouwd als een partij in de administratieve procedure tot goedkeuring (of tot vaststelling van de inhoud) van deze netcode. De reden hiervoor is dat wet nr. LXXXVI van 2007 inzake elektrische energie (hierna: „wet inzake elektrische energie”) bepaalt dat degenen op wie de netcode betrekking heeft, bij de opstelling ervan moeten worden betrokken, aangezien hun rechten en belangen door de inhoud ervan worden geraakt. Hieruit volgt dat de netbeheerder, de vergunninghouders en het orgaan dat de belangen van de klanten behartigt, die deelnemen aan de uitwerking van de netcode, wat volgens de wet verplicht is, op grond van § 67, sub b, van deze wet kunnen worden beschouwd als partijen – in de zin van § 15, lid 1, van de wet inzake de administratieve procedure – in de door de beheerder als verzoeker ingestelde goedkeuringsprocedure. Aangezien zij bij de onderhandelingen betrokken kunnen zijn, hebben zij logischerwijs een rechtstreeks belang bij de goedkeuring en de inhoud van de code. Uit dit alles volgt dat deze partijen in de administratieve procedure het recht hebben om een vordering in te stellen krachtens § 327, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en procesbevoegdheid hebben, voor zover hun economische betrekkingen met de netbeheerder door de bepalingen van de netcode worden geraakt.

De wet van 2008 bevat soortgelijke bepalingen. Volgens § 110, lid 1, van deze wet stelt de beheerder van het transportnet de netcode op, maar volgens § 110, lid 2, moet hij daarbij het advies inwinnen van de netcodecommissie, die volgens specifieke regels is opgericht en functioneert. § 116, lid 2, van het [decreet ter uitvoering van de wet van 2008] bepaalt welke categorieën van vergunninghouders via de door hen gekozen vertegenwoordigers deelnemen aan de werkzaamheden van de netcodecommissie en in het kader daarvan adviesbevoegdheid hebben. Volgens § 116, lid 2, sub d, nemen de houders van een vergunning voor de levering van aardgas deel aan de werkzaamheden van de Commissie.

Verzoekster betoogt dat de feitelijke omstandigheden van de onderhavige zaak niet verschillen van die van de zaak die heeft geleid tot bovengenoemd arrest. Verzoekster is immers door een duurzame contractuele relatie met de netbeheerder verbonden en ten tijde van de vaststelling van verweersters besluit waren meerdere overeenkomsten tussen verzoekster en de netbeheerder van kracht. Voorts is het irrelevant of er al dan niet een overeenkomst tussen verzoekster en de beheerder van kracht was, aangezien de netcode ook de procedure voor de afsluiting van de overeenkomsten regelt, met name de indiening van verzoeken om toewijzing van capaciteit en de toewijzing daarvan, en het besluit van verweester juist in die fase is vastgesteld. In deze omstandigheden kan een wijziging van de netcode ook raken aan de rechten en verplichtingen van leveranciers die geen overeenkomst met de netbeheerder hebben gesloten.

Het is duidelijk dat de wet van 2008 de werking van de netcodecommissie anders regelt dan de wet inzake elektrische energie, maar ook de wet van 2008 bepaalt welke personen of entiteiten met betrekking tot de netcode moeten worden geraadpleegd. Hun advies is niet bindend, maar moet de aanvraag wel vergezellen, zodat verweester de inhoud ervan bij de besluitvorming kan beoordelen. De vraag of deze beoordeling al dan niet correct is, raakt de belangen van de leden van de netcodecommissie.

Ten slotte stelt verzoekster dat zelfs in dat geval niet iedereen het recht heeft om een vordering in te stellen en procesbevoegdheid heeft, maar enkel diegenen waarvoor de netcode concrete rechten en verplichtingen in het leven roept. Aangezien deze categorie ten volle in de netcodecommissie wordt vertegenwoordigd, is het volgens verzoekster voldoende dat de acht vertegenwoordigers die deel uitmaken van deze commissie over het recht beschikken om een vordering in te stellen en procesbevoegdheid hebben met betrekking tot de kwesties die hen rechtstreeks raken.

In haar verweerschrift betoogt verweester, die zich volledig aansluit bij het standpunt van de rechters ten gronde, dat een andere uitlegging tot gevolg zou hebben dat aan alle vergunninghouders en op het netwerk aangesloten klanten het recht zou moeten worden verleend om deel te nemen aan de administratieve procedure, dat wil zeggen dat zij ingelicht zouden moeten worden indien een procedure werd ingeleid, dat zij het recht zouden moeten hebben om verklaringen af te leggen en documenten in te zien, dat het besluit zou moeten berusten op een motivering die rekening houdt met hun verklaringen, en dat dit besluit aan iedereen ter kennis zou moeten worden gebracht.

Daarom moet volgens verweester een onderscheid worden gemaakt tussen de vertegenwoordiging door deskundigen en de vertegenwoordiging van bepaalde klanten in een administratieve procedure. Het feit dat een werknemer van verzoekster heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van de netcodecommissie,

betekent niet dat zij een partij is, aangezien de betrokkene niet haar, maar alle vergunninghouders in het algemeen als deskundige vertegenwoordigt.

Volgens het decreet ter uitvoering van de wet van 2008 is de netcodecommissie een door de netbeheerder geleide werkgroep die is opgericht om advies te verstrekken met betrekking tot de netcode en mee te werken aan de uitwerking ervan. Aan de leden van een werkgroep van experts kan niet het recht worden verleend om aan de administratieve procedure deel te nemen. Een andere interpretatie zou immers tot gevolg hebben dat elke klant die op het netwerk is aangesloten of daarop wenst te worden aangesloten, partij zou zijn. [De netcodecommissie] legt weliswaar de adviezen van de experts die er deel van uitmaken aan de netbeheerder over, maar uiteindelijk ontvangt verweerster het technische besluit van deze laatste met betrekking tot het gehele netwerk. Dit is mogelijkwijs niet het voor alle vergunninghouders meest gunstige besluit, maar de netbeheerder moet criteria in acht nemen die voor het gehele netwerk gelden. De vergunninghouders moeten voldoende waarborgen hebben dat verweerster bij het nemen van haar besluit rekening zal houden met hun standpunten, zonder dat hun het recht hoeft te worden verleend om een beroep in te stellen tegen dit besluit. De verwerende regelgevende instantie staat bij de goedkeuring van de netcode evenmin in contact met de vergunninghouders, aangezien het verzoek moet worden ingediend door de netbeheerder. Indien bepaalde delen van de netcode niet worden opgesteld, legt verweerster sancties op aan de netbeheerder.

Bovendien is de netcodecommissie niet betrokken bij de administratieve procedure, maar bij de voorafgaande fase, wat eveneens bevestigt dat enkel de netbeheerder partij is bij die procedure, aangezien enkel hij eraan deelneemt.

[Verweerster] betoogt ten slotte dat § 82, lid 1, van het decreet ter uitvoering van de wet van 2008 niet garandeert dat een overeenkomst zal worden gesloten, zodat verzoekster daar geen aanspraak op kon maken, evenmin als zij aanspraak kon maken op de toewijzing van capaciteit. Het besluit gaat ook niet in op haar rechten en verplichtingen. Zelfs indien dit wel zo was, geldt in casu het principearrest 2004.1100, volgens hetwelk een economisch belang geen procesbevoegdheid oplevert.

Ter terechtzitting hebben beide partijen onder verwijzing naar hun memories op een desbetreffende vraag van de kamerpresident geantwoord dat de richtlijn van 2003 dient te worden toegepast en dat de onderhavige zaak valt onder artikel 25, lid 6, ervan.

Toepasselijke nationale regeling:

Volgens § 15, lid 1, van de wet inzake de administratieve procedure dient onder „partij” te worden begrepen een natuurlijke of rechtspersoon of een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid waarvan de rechten of wettige belangen door een

zaak worden geraakt, of die aan een administratieve controle is onderworpen of waarvan de gegevens in een openbaar register zijn opgenomen.

Volgens § 15, lid 3, kan voor bepaalde soorten zaken bij wet of decreet worden vastgesteld welke personen als partijen worden beschouwd zonder dat hoeft te worden onderzocht of is voldaan aan het bepaalde in lid 1. Voor zover wettelijk bepaald, worden de eigenaars van onroerende goederen die gelegen zijn in een gebied dat binnen het toepassingsgebied van deze bepaling valt, alsook personen wier recht op het onroerend goed in het kadaster is ingeschreven, als partij beschouwd, zonder dat hoeft te worden onderzocht of is voldaan aan het bepaalde in lid 1.

Volgens § 15, lid 4, kan een orgaan dat niet als administratieve of raadgevende instantie bij de beoordeling van de zaak betrokken was, maar waarvan de bevoegdheden raakpunten vertonen met de zaak, eveneens als partij optreden.

Volgens § 15, lid 5, kan de wet in bepaalde gevallen aan belangenorganisaties of maatschappelijke organisaties waarvan de geregistreerde activiteiten zijn gericht op de bescherming van een fundamenteel recht of de behartiging van het algemeen belang, het recht verlenen om als partij op te treden.

Volgens § 109, lid 1, kunnen partijen in een administratieve procedure of anderen die bij deze procedure betrokken zijn, binnen een termijn van 30 dagen vanaf de mededeling van het definitieve administratieve besluit, bij de administratieve rechter een beroep wegens onwettigheid instellen tegen de instantie die dit besluit heeft vastgesteld, voor zover het gaat om een bepaling die uitdrukkelijk op hen betrekking heeft. Bij wet kan een andere beroepstermijn worden vastgesteld.

Volgens § 3, lid 1, van het wetboek inzake burgerlijke rechtsvordering doet de rechtbank uitspraak in civiele gedingen indien daarom wordt verzocht. Behoudens andersluidende bepaling kunnen slechts bij het geding betrokken partijen een dergelijk verzoek indienen.

Volgens § 327, lid 1, van het wetboek inzake burgerlijke rechtsvordering, die ook een specifieke bepaling inzake administratieve procedures bevat, kan een administratief beroep worden ingesteld door eenieder die partij is in de administratieve procedure, alsook door anderen die bij de administratieve procedure betrokken zijn, voor zover het gaat om een bepaling die rechtstreeks op hen betrekking heeft (lid 1, sub b).

§ 110 van de wet inzake de levering van aardgas luidt als volgt:

„(1) De netbeheerder ontwikkelt de voorschriften, procedures en werkingsregels voor het stelsel van aardgasnetwerken, stelt de minimale elementen vast die vervat moeten zijn in de handelsovereenkomsten, de overeenkomsten inzake metingen en de uitwisseling van gegevens, alsook de netcode, die gedetailleerde regels bevat

met betrekking tot de dagbalans. De netcode kan niet bepalen dat persoonsgegevens moeten worden meegedeeld of verwerkt.

(2) Bij de uitwerking van de netcode moet rekening worden gehouden met de continuïteit van de energievoorziening, kwaliteitsvereisten, het beginsel dat de mededinging niet mag worden aangetast, alsook de vrije toegang tot het stelsel van aardgasnetwerken. De netbeheerder zal bij de uitwerking van de netcode het advies inwinnen van de netcodecommissie, die volgens specifieke regels is opgericht en functioneert.

(3) De netbeheerder evalueert jaarlijks de overeenkomstig lid 2 opgestelde netcode, waarbij hij het advies van de netcodecommissie inwint, en legt in geval van herziening de herziene versie, samen met de ontvangen adviezen, uiterlijk op 31 oktober voor aan de [Hongaarse Energieautoriteit]. Indien de netcode de wettelijke regels schendt, een daadwerkelijke mededinging belemmert, indruist tegen de in de prijsregulering vervatte regels en beginselen of discriminatie van bepaalde gebruikers mogelijk maakt, weigert de Energieautoriteit de netcode goed te keuren en gelast zij de netbeheerder op gemotiveerde wijze om binnen een bepaalde termijn een gewijzigd ontwerp in te dienen. De vergunninghouders, de aardgasproducenten, de gebruikers van het netwerk en de klanten zullen de relevante bepalingen van de goedgekeurde netcode in acht nemen.

(4) In geval van een wetswijziging of wanneer de netcode de wettelijke regels schendt, een daadwerkelijke mededinging belemmert, indruist tegen de in de prijsregulering vervatte regels en beginselen of een discriminatie van bepaalde gebruikers mogelijk maakt, gelast de Energieautoriteit de netbeheerder, na overleg met de vergunninghouders en de gebruikers van het netwerk, op gemotiveerde wijze om binnen een bepaalde termijn de netcode te wijzigen. Wanneer geen wijziging wordt doorgevoerd, kan de Energieautoriteit een boete opleggen en de netcode ambtshalve wijzigen.

(5) De vergunninghouders publiceren de netcode en de wijzigingen ervan, samen met het goedkeuringsbesluit van de Energieautoriteit, in geconsolideerde vorm op hun website.

(6) De aan de netcode te stellen inhoudelijke eisen worden in bijzondere wetgeving vastgelegd.”

Volgens § 126, sub d en g, dient de Energieautoriteit met name de continuïteit van de energievoorziening te handhaven en te verbeteren en de belangen van de klanten en de vergunninghouders te beschermen.

De relevante bepalingen van decreet 19/2009 luiden als volgt:

§ 116.

(1) De vergunninghouders, die zijn gegroepeerd volgens vergunningstype, nemen via de vertegenwoordigers die door de verschillende groepen vergunninghouders zijn gekozen, deel aan de werkzaamheden van de netcodecommissie [...].

(2) Aan de werkzaamheden van de netcodecommissie wordt deelgenomen door de volgende groepen vergunninghouders, die het recht hebben om via de door hen gekozen vertegenwoordigers te worden gehoord:

- a) transport van aardgas;
- b) opslag van aardgas;
- c) distributie van aardgas;
- d) handel in aardgas;
- e) universele dienst;
- f) beheer van de georganiseerde aardgasmarkt.

(3) Ontvangers van universele diensten en klanten op de commerciële markt vormen een afzonderlijke groep binnen de netcodecommissie.

(4) Een door de Energieautoriteit aangewezen en door een consumentenvereniging afgevaardigde vertegenwoordiger en een door de aardgasproducenten gekozen vertegenwoordiger nemen deel aan de werkzaamheden van de netcodecommissie en hebben het recht om daarin te worden gehoord.

(5) De groepen vergunninghouders en de consumentenverenigingen functioneren volgens hun eigen statuten, op basis waarvan zij hun vertegenwoordigers kiezen.

(6) De netcodecommissie kan bij haar werk een beroep doen op deskundigen.

(7) De groepen vergunninghouders, de aardgasproducenten en de consumentenverenigingen stellen regels vast met betrekking tot hun eigen activiteiten, en formuleren voorstellen tot wijziging daarvan en delen deze in het kader van de procedure tot vaststelling en herziening van de netcode aan de netbeheerder mee.

(8) De netbeheerder zal de voorbereidende werkzaamheden in samenwerking met de netcodecommissie op zodanige wijze uitvoeren dat wijzigingen in de regelgeving binnen een termijn van 90 dagen na de bekendmaking ervan in de netcode kunnen worden opgenomen en de gewijzigde netcode binnen dezelfde termijn ter goedkeuring aan het bureau kan worden voorgelegd.

[omissis] [irrelevante bepalingen van nationaal recht]

De Kúria wenst in de onderhavige zaak te verduidelijken dat elke partij in een administratieve procedure een beroep tegen een administratief besluit kan instellen, maar slechts over procesbevoegdheid beschikt indien zij opkomt tegen een bepaling van een besluit waardoor haar rechten rechtstreeks worden aangetast. De vraag waar het om gaat is of in het geval van een regelgevend energiebesluit waarbij in wezen privaatrechtelijke belangen geregeld worden, een economisch belang een rechtstreeks juridisch belang kan opleveren.

Opgemerkt zij dat volgens § 129, lid 4, van de wet inzake de levering van aardgas – die sinds 1 januari 2013 van kracht is, maar niet van toepassing is op het onderhavige geval – enkel de betrokken vergunninghouders als partij kunnen optreden in de procedure tot goedkeuring van de netcode. In casu zijn de algemene procedureregels van toepassing.

De Kúria acht het noodzakelijk dat bovengenoemde richtlijnen worden uitgelegd, aangezien het Hof van de Europese Unie weliswaar reeds in elektronischecommunicatiezaken het begrip „getroffen” of „benadeelde partij” heeft uitgelegd, voor zover het ging om besluiten van een regelgevende instantie (arresten van 21 februari 2008, *Tele2 Telecommunication*, C-426/05, Jurispr. blz. I-685 [omissis], en 24 april 2008, *Arcor*, C-55/06, Jurispr. blz. I-2931[omissis]), maar nog niet in zaken betreffende energievoorschriften, meer bepaald in verband met besluiten tot goedkeuring of tot vaststelling van de inhoud van deze voorschriften.

Hoewel de partijen het erover eens zijn dat de richtlijn van 2003, met name artikel 25, lid 6, ervan, van toepassing is, acht de Kúria het onder deze omstandigheden noodzakelijk om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen, aangezien de correcte uitlegging van artikel 54, lid 1, van de richtlijn van 2009 en artikel 25, leden 1 tot en met 6, alsook het verband tussen beide niet zodanig voor de hand liggen dat elke andere uitlegging kan worden uitgesloten.

[omissis] [nationale procesrechtelijke aspecten]

Boedapest, 2 juli 2013

[omissis] [handtekeningen]